



Rovaniemen koulutuskuntayhtymä

ERITYINEN TUKI JA SEN JÄRJESTÄMINEN REDUSSA TOIMINTASUUNNITELMA

21.11.2019
Versio 1.1

Sisällysluettelo

1	Johdanto	2
2	Eriyisen tuen suunnittelu ja talous.....	2
3	Johtajuus ja vastuut.....	3
4	Eriyisen tuen päätösprosessit	3
5	Eriyinen tuki ja ohjaus	4
5.1	Monialainen ohjaus	5
5.2	Oppimisympäristöt ja -menetelmät	5
6	Opiskelijan prosessit ja Redun vastuuhenkilöt.....	6
7	Arviointi	12

Päivitys- ja hyväksymismerkinnät

Versio	Päivämäärä	Hyväksytty
1	21.1.2019	REDU johtoryhmä ja Yhteistyötoimikunta
2	21.11.2019	Päivitetty

1 Johdanto

Ammatillisen koulutuksen reformi ja säädökset tulivat voimaan 1.1.2018. Uusi ammatillisen koulutuksen laki (531/2017) säättää 64§ erityisestä tuesta ja 65§ vaativasta erityisestä tuesta. Lapin koulutuskeskus Redussa erityisen tuen toiminta- ja kehittämissuunnitelma jaetaan kahteen osaluueeseen:

- Perustutkintojen, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen, sekä muissa koulutuksissa tarvittava erityinen tuki
- Valmentavissa koulutuksissa (VALMA ja TELMA) tarvittava erityinen tuki. (Näistä on laadittu erillinen suunnitelma.)

Erityisestä tuesta säädetään lain luvussa 7, asiakokonaisuudessa Osaamisen hankkiminen; 64§ Erityinen tuki. Opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, jos hän oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen ja opiskelun tukea ammattitaitovaatimusten saavuttamiseksi. Erityisellä tuella tarkoitetaan opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista ja pedagogista tukea ja erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä.

Vaativan erityisen tuen opiskelijat sijoittuvat Redussa TELMA-koulutuksiin Rovaniemellä 1.8.2018 alkaen Jokiväylän toimintayksikköön ja Sodankylän toimintayksikköön. Vaativa erityinen tuki järjestetään opiskelijalle, jolla on vaikeita oppimisvaikeuksia vaikean vamman tai sairauden vuoksi, ja opiskelija tarvitsee säännöllistä yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista erityistä tukea. Vaativa erityinen tuki ja sen järjestäminen ovat valmentavien koulutusten kehittämissuunnitelmassa.

Erityisen tuen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet.

Erityisellä tuella turvataan henkilökohtaisiin edellytyksiin perustuva osaamisen hankkiminen, itsensä kehittäminen ja ihmisenä kasvamisen. Opiskelija saa erityistä tukea integroidusti tai yksilöllisesti omaan toimintakykyynsä perustuen. Tämän asiakirjan liitteenä on opetushallituksen ohjeistus Erityisestä tuesta (26.3.2018).

2 Erityisen tuen suunnittelu ja talous

Valmentavien koulutusten (VALMA ja TELMA) toteuttamiseen ja kehittämiseen, sisältäen erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen, on laadittu erillinen toiminta- ja kehittämissuunnitelma. Suunnitelma sisältää uusien koulutusten perusteiden käyttöönottosuunnitelman 1.1.2018 alkaen.

Erityisen tuen taloutta ohjaa Redun vuosittainen talousarvio. Erityisen tuen toimintatavat suunnitellaan toteutettavaksi tämän toteuttamissuunnitelman mukaisesti. Erityinen tuki suunnitellaan osaksi opettajien, erityisopettajien ja omaohjaajien työsuunnitelmaa. **Toimialapäällikön johdolla opettajat ja erityisopettaja suunnittelevat yhdessä** erityisen tuen resurssin jakamisen opettajien / ohjaajien työajaksi, tarvittavien työ- ja opiskeluvälineiden hankkimiseksi sekä työpaikoilla tapahtuvan osaamisen hankkimisen koulutuskorvauksiin.

Omaohjaajalle varataan HOKSin laadintaan, päivittämiseen ja opiskelijan ohjaamiseen vuosittain vahvistettava työaika. Erityisopettajat tarkistavat kaksi kertaa vuodessa erityistä tukea ja vaativaa erityistä tukea saavien opiskelijoiden määrän, tarpeet ja toimenpiteiden toteutumisen. Toimialapäälliköt vastaavat erityisen tuen kohdentamisesta, toteutumisesta, seurannasta ja arvioinnista.

Erityisopettajista muodostetaan konsultoiva vertaisryhmä, jonka tavoitteena on käydä keskustelua erityisen tuen toimintatavoista, hyvistä ja toimivista ohjausratkaisuista, kehittämisen kohteista ja muista ajankohtaisista asioista. Ryhmän koollekutsujana toimii x. Ryhmä kokoontuu keskimäärin 4-6 kertaa vuodessa.

3 Johtajuus ja vastuut

Erityisen tuen toteuttamiseen, seurantaan ja kehittämiseen on laadittu toimintasuunnitelma. Toimialoittain ja/tai yksiköittäin on nimetty erityisopettajat, jonka tehtävänä on erityisen tuen suunnittelun ja toteuttamisen tarkastelu. Erityinen tuki tarkoittaa tukea ja ohjausta perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinto-opiskelijoille sekä muissa Redun toteuttamissa koulutuksissa oleville opiskelijoille. Ammatillista erityisen tuen ohjausta voi antaa myös ammatillinen opettaja ja erityisopettajan kelpoisuus ei tässä tehtävässä ole edellytyksenä, mutta suositeltavaa. Koulutuksen järjestäjä tukee henkilökunnan pätevoitymistä henkilöstösuunnitelmassa olevan ohjeen mukaisesti.

4 Erityisen tuen päätösprosessit

Opiskelijan tuen tarvetta arvioidaan opintojen hakeutumis- ja aloitusvaiheessa sekä opintojen edetessä. Erityisopettaja valmistee yhteistyössä omaohjaajan kanssa erityisen tuen päätöksen ja tarvittaessa päätöksen ammattitaitovaatimuksista poikkeamisesta ja osaamisen arvioinnin mukauttamisesta. Erityisopettaja merkitsee tiedon erityisen tuen tarpeesta Studentaan heti, kun tarve on havaittu ja siitä on oltu alaikäisen opiskelijan kohdalla yhteydessä myös huoltajaan. Pedagoginen päällikkö tekee erityisen tuen päätöksen toimialapäällikön esityksestä. Erityisen tuen toimenpiteet kirjataan osaksi opiskelijan HOKSia. Erityisopettaja jakaa luku- ja kirjoitusoi-keudet erityisen tuen osalta niille opetushenkilöille, joille se on välttämätöntä. Opiskelijan tarvitsemat pedagogiset tukitoimet kirjataan Studenta / opiskelija / osaamisen hankinta, erityisen tuen tarpeen mukaiset toimenpiteet –kohtaan. Merkinnät näkyvät opettajan päiväkirjassa ko. opiskelijan kohdalla.

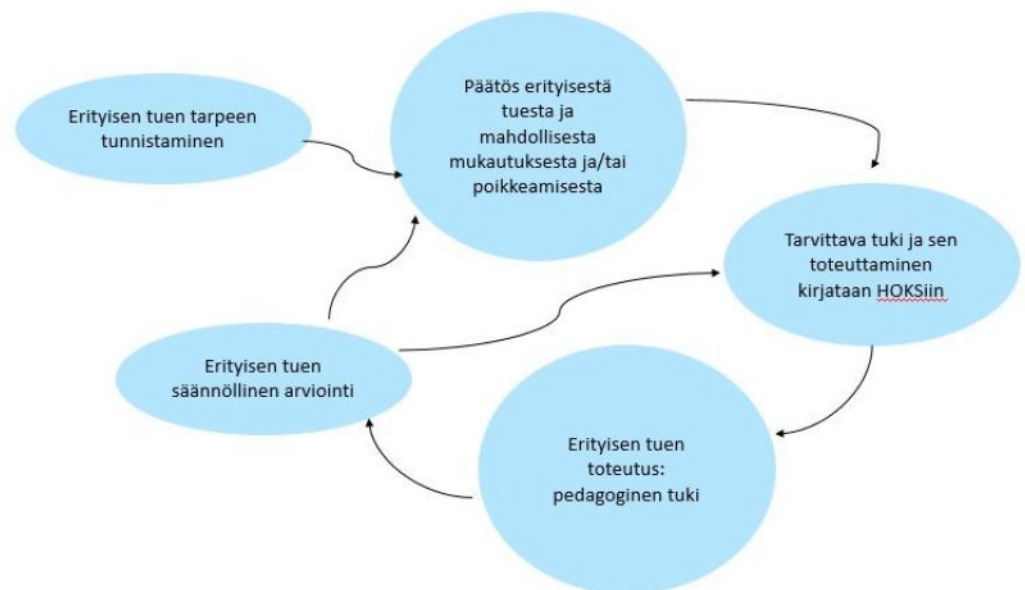
Päätökset ammattitaitovaatimuksista poikkeamisesta sekä osaamisen arvioinnin mukauttamisesta tekee pedagoginen päällikkö. Näiden päätösten valmisteluprosessi kuten edellä (57§, 66§, 67§).

Erityisen tuen päättymisestä päättää pedagoginen päällikkö toimialapäällikön esityksestä. Erityisopettaja valmistee esityksen yhteistyössä omaohjaajan ja opiskelijan kanssa, osana HOKSia.

5 Erityinen tuki ja ohjaus

Opiskelijalla on oikeus saada eri oppimisympäristöissä sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaa- mistavoitteiden saavuttamisen sekä tukee opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoiksi ja si- vistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi.

Tuen tarve voi liittyä itsetuntemuksen vahvistamiseen, koulunkäynnin ja opiskelujen tukemi- seen, oppimisen vaikeuksiin, jaksamisen tukemiseen, motivaation, elämänhallinnan tai erilais- ten sosiaalisten tilanteiden haasteisiin sekä tulevaisuuden suunnittelemiseen. Tukitoimet suun- nitellaan jokaiselle opiskelijalle henkilökohtaisesti yhteistyössä opiskelijan, alaikäisen huoltajan, omaohjaajan, ammatillisten opettajien tai YTO-opettajien sekä erityisopettajan ja tarvittaessa opiskeluhuollon yhteistyönä ja ne kirjataan HOKSiin.



(Erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa, OPH 2018)

Erityinen tuki ja ohjaus toteutuvat oheisen prosessin mukaisesti, tunnistamisesta arviointiin. Eri- tyinen tuki ja ohjaus ovat yksilö – tai pienryhmäohjausta, samanaikaisopetusta, monipuolisia opetusmenetelmiä, - materiaaleja ja suorittamistapoja sekä työelämäohjausta / uraohjausta. Oppimisympäristöinä toimivat luokkahuone, työpajat, digitaaliset oppimisympäristöt ja työ- elämä.

5.1 Monialainen ohjaus

Oppimisen tukemisessa hyödynnetään moniammatillista yhteistyötä ja kokonaiskuntoutuksellista otetta. Ohjaus kuuluu kaikille. Ohjausta voidaan jakaa yhdessä ja tarpeen mukaan monialaisesti: omaohjaaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, yto-opettaja ym. henkilöstön/opiskelu-huollon edustaja. **On tärkeää, että omaohjaajalla on opiskelijan kokonaistilanne selvillä.**

Oppilas – ja opiskelijahuoltolaissa (2013) pykälät 3§ ja 5§ sisältävät linjaukset monialaisesta yhteistyöstä.

Monialaiseen ohjaukseen tarvittava työaika määritellään opettajien työsuunnitelmiin tiimeissä osana opiskelijoiden ja koulutustarjonnan, sekä opettajien työn vuosisuunnittelua.

5.2 Oppimisympäristöt ja -menetelmät

Ohjauksen eri muodot voivat toteutua erilaisissa oppimisympäristöissä opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita vastaten. Moni erityistä tukea tarvitseva opiskelija hyötyy käytännönläheisestä oppimisesta ja työvaltaisesta oppimisestä. Rauhallinen oppimisympäristö ja opiskelijan tahdin mukaan etenevä opiskelu tukevat monen oppimista.

Opiskelija voi käyttää oppimisen tukena erilaisia apuvälineitä, kuten äänikirjoja ja kuvia. Opiskeltava asia voidaan jakaa pienempiin osiin ja lähestyä sitä mahdollisimman monipuolisesti. Selkeä oppimateriaali tukee oppimista. (Erytynen tuki ammatillisessa koulutuksessa, OPH 2018)

Erytynen tuen opiskelijan kohdalla on kiinnitettävä erityistä huomiota soveltuvan ja esteettömän työpaikan löytämiseen, työpaikkaohjaajan perehdyttämiseen sekä tarvittavista tukitoimista sopeutumiseen. Opiskelijalle on mahdollistettava riittävä oppilaitoksen henkilöstön tuki osaamisen hankkimiseen ja sen osoittamiseen. (Erytynen tuki ammatillisessa koulutuksessa, OPH 2018).

6 Opiskelijan prosessit ja REDUn vastuuhenkilöt

Opiskelijan prosessi	Valitsen koulutusalan HAKEUTUMINEN	Aloitan opiskelun HENKILÖKOHTAISTAMINEN	Hankin osaamisen OSAAMISEN HANKKIMINEN	Päätän opintoni VALMISTUMINEN JA SJOITTUMINEN
Koulutuskeskuksen prosessi	Vaihe 1 Nivelvaihe Koulutuslalle ohjaaminen	Vaihe 2 Opiskeluun kiinnittäminen Opiskeluedellytysten rakentaminen	Vaihe 3 Integrointi perustutkintoryhmään Yksilöllisen tutkintotavoitteisen koulutuksen antaminen	Vaihe 4 Työhön, itsenäiseen elämään tai jatko-opintoihin suuntaaminen
Omaohjaaja	Mahdollisiin valintakokeisiin osallistuminen ja valintahaastattelujen tekeminen	<p>Ryhmäyttäminen</p> <p>Tiedonsiirtoon osallistuminen</p> <p>Nivelvaiheyhteistyö</p> <p>Eryyisen tuen tarpeen havainnointi ja tunnistaminen erityisopettajan kanssa myös jatkuvan haun opiskelijoista</p> <p>HOKS: n laatiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Eryyisen tuen, ammattitaitovaatimuksista poikkeamisen tai osaamisen arvioinnin mukauttamisen osalta, huoltajan kanssa keskustellaan päätöksen ja toimenpiteiden suunnitteluvaiheessa §64-67 (531/2017) mukaan. <p>Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö</p> <p>Tiedottaminen opettajille ERTU-opiskelijoista</p> <p>Uraohjaus</p>	<p>Eryyttäminen/samanaikaisopetus</p> <p>Tukiopetus</p> <p>Työpaikalla tapahtuvan osaamisen hankkimiseen tarvittavien tukitoimien suunnittelu yhdessä erityisopettajan kanssa</p> <p>HOKS: n laatiminen</p> <p>HOKS: n toteuttaminen, seuranta ja tukitoimien kirjaaminen</p> <p>Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö</p> <p>Elämähallinnan tuki</p> <p>Moniammatillinen verkostotyö</p>	<p>Valmistuvan opiskelijan ohjaaminen työvoiman palvelukeskukseen</p> <p>Yhteistyö tukiverkoston ja huoltajan kanssa jatkosuunnitelman mukaisesti</p>

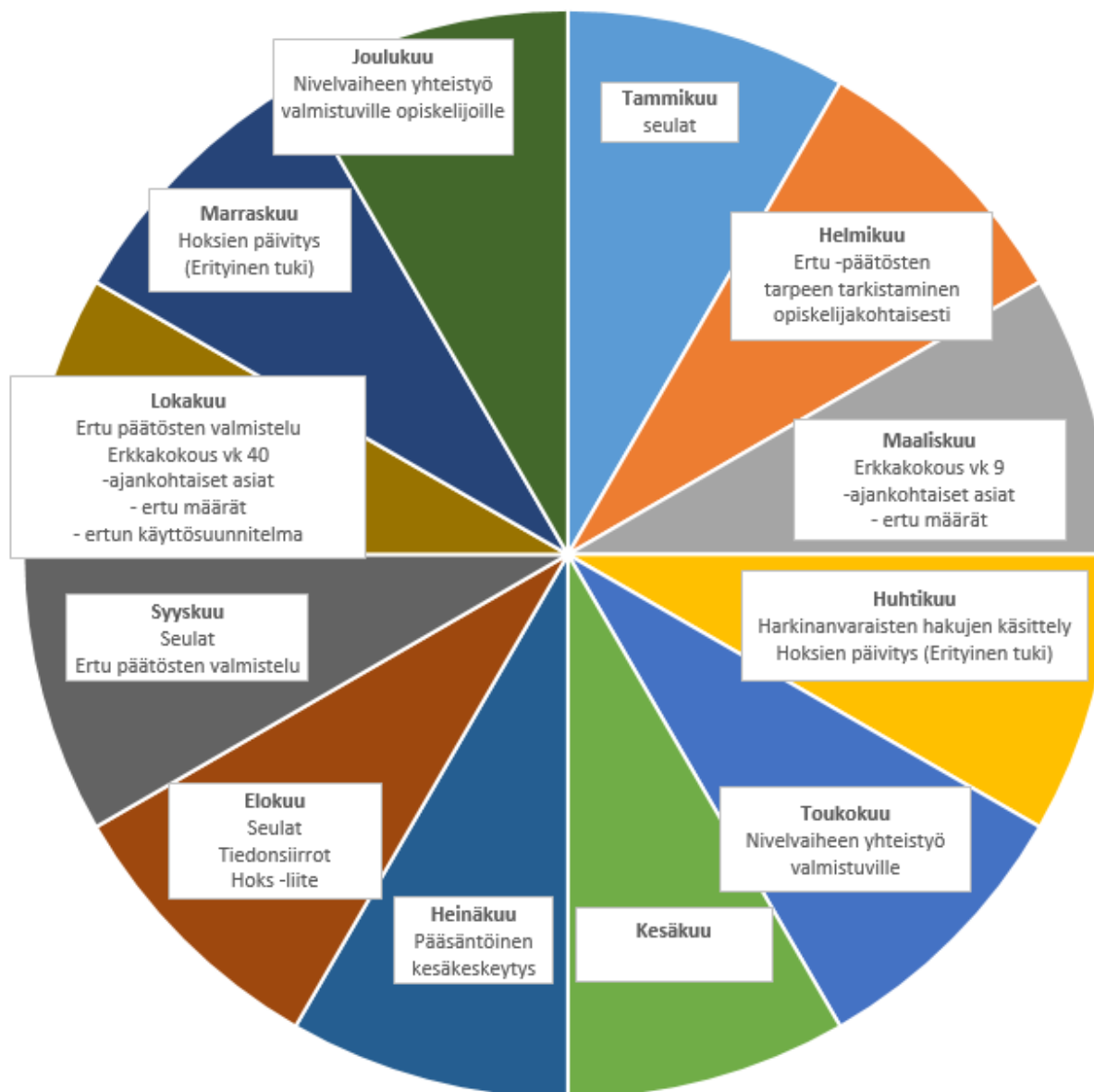
Erityisopettaja	<p>Nivelvaiheyhteistyö</p> <p>Harkinnanvaraisen ja jatkuvan haun prosessit</p> <p>Erityisen tuen opiskelijoiden tutustumiskäynnit</p>	<p>Lähtötaseuseulat</p> <p>ERTU- tarpeen havainnointi ja tunnistaminen yhdessä omaohjaajan kanssa</p> <p>Tiedonsiirtoon osallistuminen ja nivelvaiheyhteistyö</p> <p>HOKS: n laatiminen ja seuranta omaohjaajan tukena</p> <p>ERTU-päätösten valmistelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityisen tuen, ammattitaitovaatimuksista poikkeamisen tai osaamisen arvioinnin mukauttamisen osalta, huoltajan kanssa keskustellaan päätöksen ja toimenpiteiden suunnitteluvaiheessa §64-67 (531/2017) mukaan. <p>Moniammatillinen verkostotyö</p>	<p>Yksilöllinen tuki</p> <p>Osa-aikainen pienryhmäopetus</p> <p>Samanaikaisopetus</p> <p>Elämönhallinnan tuki</p> <p>Opettajien konsultointi</p> <p>Työpaikalla tapahtuvan osaamisen hankkimiseen tarvittavien tukitoimien suunnittelu opettajan kanssa</p> <p>Osaamisen arvioinnin mukauttamisen ja päätöksen valmistelu</p> <p>Ammattitaitovaatimuksista poikkeamisen suunnittelu ja päätöksen valmistelu</p> <p>Kodin ja koulun välinen yhteistyö</p> <p>Moniammatillinen verkostotyö</p> <p>HOKS: n toteuttaminen, seuranta ja tukitoimien kirjaaminen</p>	<p>Jatkosuunnitelman laatimisessa mukana oleminen</p> <p>Yhteistyö tukiverkoston ja huoltajan kanssa jatkosuunnitelman mukaisesti</p>
------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Opinto-ohjaaja	<p>Tiedottaminen</p> <p>Erityisen tuen opiskelijoiden tutustumiskäynnit</p> <p>Hakuprosessi Mahdollisiin valintakokeisiin osallistuminen ja valintahaastattelujen tekeminen</p> <p>Nivelvaiheyhteistyö</p> <p>Yksilöllinen ohjaus</p> <p>Harkinnanvaraisen ja jatkuvan haun valinnan prosessit</p>	<p>Tiedonsiirtoon osallistuminen ja nivelvaiheyhteistyö</p> <p>Yksilöllinen ohjaus</p> <p>Uraohjaus</p> <p>Tiedottaa jatkuvan haun kautta tulevista uusista opiskelijoista erityisopettajaa</p>	<p>Yksilöllinen ohjaus</p> <p>Elämäntalouden tuki</p> <p>Tukitoimien kirjaaminen HOKS:iin</p> <p>Kodin ja koulun yhteistyö</p> <p>Moniammatillinen verkostotyö</p>	<p>Jatkosuunnitelman laatimisessa mukana oleminen ja käytännön hakumenettelyistä vastaaminen</p> <p>Yhteistyö tukiverkoston ja huoltajan kanssa jatkosuunnitelman mukaisesti</p>
Kuraattori	<p>Nivelvaiheyhteistyö</p> <p>Taustatietojen kartoitus</p>	<p>Tiedonsiirtoon osallistuminen ja nivelvaiheyhteistyö</p> <p>Infotilaisuudet opiskelijahuollon palveluista</p> <p>Yksilöllinen ohjaus</p> <p>Yhteistyö omaohjaajan kanssa</p> <p>Moniammatillinen verkostotyö</p>	<p>Yksilöllinen ohjaus</p> <p>Elämäntalouden tuki</p> <p>Tuki- ja kuntoutusverkoston kokoaminen opintososiaalisissa asioissa</p> <p>Tuki- ja kuntoutuspalveluihin ohjaaminen</p> <p>Moniammatillinen verkostotyö</p>	<p>Jatkosuunnitelman laatimisessa mukana oleminen ja yksilöllinen ohjaus</p> <p>Yhteistyö tukiverkoston ja huoltajan kanssa jatkosuunnitelman mukaisesti</p>

Asiantuntijaopettaja yhteistyössä omaohjaajan kanssa	Alalle soveltuvuuden arviointi Valintakoejärjestelyt Mahdollisiin valintakokeisiin osallistuminen ja valintahaastattelujen tekeminen	Erityisen tuen tarpeen havainnointi ja tunnistaminen ERTU- havaintojen jakaminen omaohjaajalle	Opiskelutaitojen ohjaus Erityisen tuen tarpeen havainnointi ja tunnistaminen Eriyttäminen Tukiopetus HOKS: n toteuttaminen ja tukitoimien kirjaaminen Elämänhallinnan tuki Osaamisen arvioinnin mukauttaminen Ammattitaitovaatimuksista poikkeamisen suunnittelu Työpaikalla tapahtuvan osaamisen hankkimiseen tarvittavien tukitoimien suunnittelu erityisopettajan	Osaamisen kirjaaminen tarvittaessa myös sanallisesti
-------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------

Toimialapäällikkö Pedagoginen päällikkö	Toimialapäällikön johdolla ERTU: n resurssin käyttämisen suunnittelu ja jakaminen yhdessä erityisopettajan kanssa	ERTU- päätösten esittely pedagogiselle päällikölle	Uusien ERTU -päätösten esittely pedagogiselle päällikölle päätöstä varten Osaamisen arvioinnin mukauttamispäätösten esittely pedagogiselle päällikölle päätöstä varten Osaamistavoitteista poikkeamispäätösten esittely pedagogiselle päällikölle päätöstä varten Erityisen tuen ja ohjauksen resurssin jako perustutkintoihin Moniammatillinen verkostotyö	Opiskeluoikeuden käsittely ja myöntäminen lisävuodeksi tarvittaessa
Opintosihteeri	Tiedottaminen, esitteiden välittäminen, kyselyihin vastaaminen Harkinnanvaraisen valinnan prosessi Opintopolku	Yksilöllinen ohjaus, opintososiaaliset asiat/lomakkeet, todistukset Allekirjoitetun ERTU- päätöksen koproioiminen ja säilytys Päätöksen postitus opiskelijalle tai alle 18-vuotiaan huoltajalle	Yksilöllinen ohjaus: opintososiaaliset asiat/lomakkeet, todistukset	Todistusten tekeminen Opiskelijahallinto-ohjelmaan tietojen päivitys Asiakirjojen arkistointi 10 vuodeksi
Koti/huoltaja	Taustatietojen toimittaminen Kotiväenillat Henkilökohtaiset yhteydenotot	Henkilökohtaiset yhteydenotot Erityisen tuen suunnitelman laatiminen yhteistyössä oppilaitoksen edustajien kanssa	Henkilökohtaiset yhteydenotot Opintojen ja poissaolojen seuranta	Yhteistyö tukiverkoston ja oppilaitoksen henkilöstön kanssa jatko-suunnitelman mukaisesti

Versio 1.1

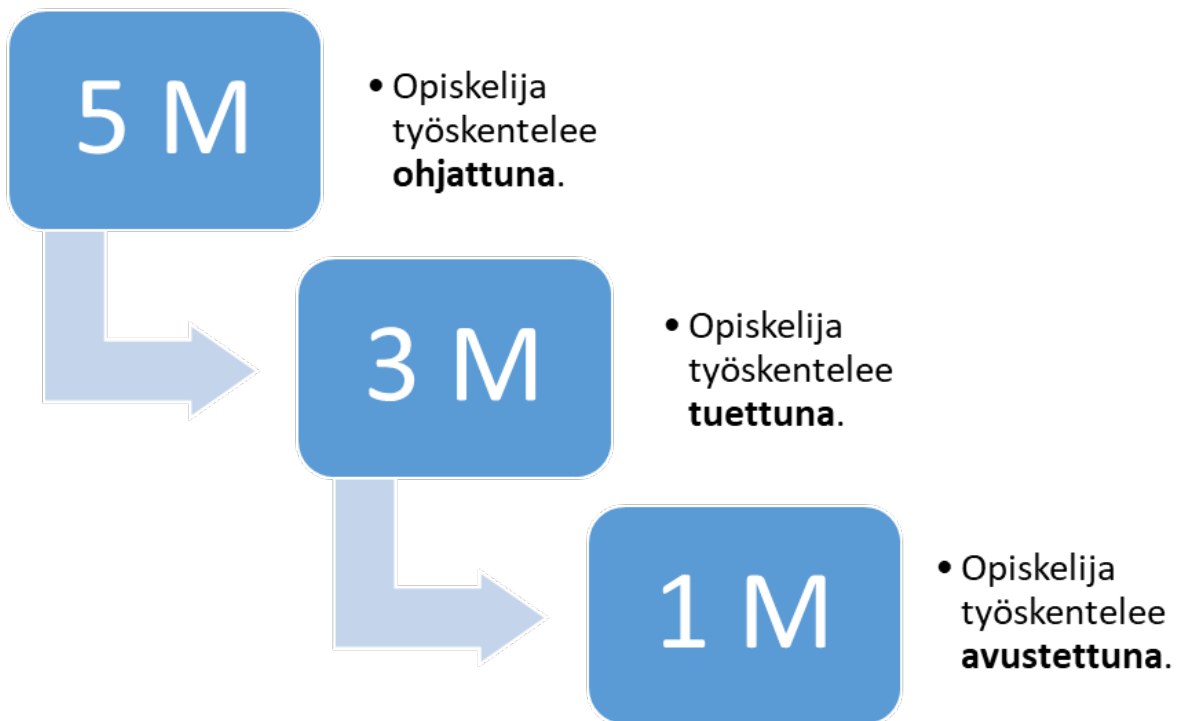
Erityisen tuen vuosikello

7 Arviointi

Osaamisen arvioinnilla annetaan tietoa opiskelijan osaamisesta, varmistetaan tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttaminen sekä kehitetään edellytyksiä itsearvointiin. Opiskelijan osaamista arvioidaan monipuolisesti ja vertaamalla sitä tutkinnon tai koulutuksen perusteissa määrättyyn osaamiseen. **Arvioinnin tulee kattaa kaikki suoritettavan tutkinnon tai koulutuksen osan perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet.** Kun osaamisen arviointia on mukautettu 64 §:n 2 momentin mukaisesti taikka ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista on poikettu 66 §:n mukaisesti, osaamista arvioidaan vertaamalla sitä opiskelijan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Opiskelijan on suoriuduttava osaamisen näyttötilanteessa vähintäänkin tutkinnon osien minimi-tavoitteista. Jos opiskelija tarvitsee näyttötilanteesta selviytyäkseen tukea, osaamisen arviointia mukautetaan. Arviointipäätöstä tehtäessä huomioidaan opiskelijan saaman tuen määrä. Osaamisen arviointia mukautettaessa on numeerisen arvioinnin lisäksi annettava myös sanallinen arviointi, jossa kerrotaan mitä opiskelija osaa ja millaista tukea hän on tarvinnut. Erityisopettaja konsultoi opettajia osaamisen arvioinnin mukauttamisessa.

Osaamistasokuvaus on tarkoitettu sovellettavaksi arvosanan määrittämisessä ja sanallisen arvioinnin tueksi ammatillisissa perustutkinnoissa. Alla olevassa ohjeellisessa arviointiasteikossa on määritelty tuen määrä vain arvosanoille 5 M, 3 M ja 1 M. Arvosanat 2 M ja 4 M sijoittuvat tuen määrältään näiden väliin.



Ohjeellinen arviointiasteikko.